

Referat

PowerLabDK Styrekomité, møde nr. 32

Møde 32, d. 27. oktober 2020, kl. 14-17

Onlinemøde

27. oktober 2020
FFROST/SW

Mødedeltagere

Jørgen S. Christensen	Dansk Energi
Claus Madsen	Hitachi ABB Power Grids Denmark <i>(t.o.m. pkt. 8)</i>
Peter Weinreich-Jensen	SIEMENS <i>(deltager fra december 2020)</i>
Charlotte Søndergren	HOFOR <i>(undt. pkt. 6 og 7)</i>
Jan Lillelund	IBM Denmark
Troels Stybe Sørensen	Ørsted
Rasmus S. Christensen	Bornholms Energi & Forsyning <i>(t.o.m. pkt. 7)</i>
Preben Jørgensen	DTU Elektro
Jacob Østergaard	Center for EI og Energi
Frida Frost	PowerLabDK
Stine Lykke Wagner	PowerLabDK (referent)

Deltager ikke

Torben Glar Nielsen	Energinet
Anders Jensen	NKT

Dagsorden

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Formanden bød velkommen til komitéen og forklarede rammerne for mødet, som efter indkaldelsen blev ændret til et onlinemøde grundet skærpede Covid-19 restriktioner. Han fortalte om nyt komitémedlem fra Siemens Energy Peter Weinreich-Jensen, men venter med præsentationen til næste møde, når Peter personligt deltager.

2. Godkendelse af referat

Referatet fra forrige møde d. 2. juli 2020 blev godkendt.

3. Meddelelser ved formand og ledelse

Frida berettede om:

- PowerLabDK's nye udvidede Student Lab, hvor der vil være plads til tre gange så mange studerende som tidligere, primært målrettet de studerende på den nye bachelor Bæredygtig EnergiDesign.
- Den igangværende etablering af nyt Smart Converter Lab, som allerede før sin lancering er booket af nye store forskningsprojekter, herunder ACTION i samarbejde med Danfoss.
- At den tidligere godkendte årsberetning for "2019-2020" grundet corona-situationen ændres til årstallet "2020". Indholdet ændres ikke. Der var ingen indvendinger fra komitéen om ændringen.

Rasmus fik ordet. Han fortalte, at der er fundet en ny direktør i Bornholms Energi & Forsyning. Det bliver Claus M. Andersen, tidligere divisionsdirektør i Sweco Danmark, som overtager posten fra 1. januar 2021. Rasmus vil vende tilbage med information omkring, hvem af de to, som vil deltage ved mødet i december.

4. Opfølgning på udbygning af laboratoriefaciliteter ved Risø

Frida opsummerede processen omkring udbygning af et sektorkoblet energilaboratorium på Risø Campus, som har været uden afklaring siden marts 2019. Frida takkede komitéens medlemmer for at gribe bolden og være en del af et hurtigt og effektivt samarbejde om at få skubbet på de rette steder for at projektet lykkes.

Frida fortæller at støttebrevet er sendt til Rektor d. 10. juli 2020, der i et møde med Uddannelses- og Forskningsministeriets Departementschef fremhævede brevet for at ligge pres på processen. Opfattelsen er, at byggeriet nu er klappet af politisk og dermed udelukkende handler om sidste administrationsmæssige skub internt i departementet. Forventningen er derfor, at byggeriet vil gå igennem. Når det er sagt, er der stadig en generel undren over tidsperspektivet, herunder de kontinuerlige forsinkelser af processen om frigivelse af midler.

5. Proces for strategiske tiltag for PowerLabDK frem mod 2022

Frida fortalte, hvordan de kommende punkter på dagsordenen vil fungere som opvarmning til strategidrøftelse for PowerLabDK's indsatser og aktiviteter de kommende to år frem mod 2022.

Hun bad Styrekomitéen om at drøfte og give input til udvalgte fokuspunkter som led i fastlæggelse af strategiske målepunkter for ny 2-årig strategi. Første forslag til strategi 2020-22 vil blive præsenteret på det næstkommende styrekomitémøde.

6. Udvikling og tendenser på energiområdet

6A. Politiske og branchemæssige initiativer, som har indflydelse på PowerLabDK's fremadrettede strategi

Udvalgte tendenser på energiområdet blev gennemgået af Jørgen og Frida.

- 13 Klimapartnerskaber

Konkrete initiativer til hvordan man bedst understøtter vejen til 70% CO₂-reduktioner. Udgangspunkt i at fokusere på kendt teknologi og hvordan egen sektor kan bidrage til den samlede reduktion og eksport af energi og/eller teknologi. Energisektoren kan stå for 13 af 26 tons CO₂. Ændringerne handler primært om elektrificering (transportnettet, varmepumper mv.), energieffektiviseringer, mv.

Jørgen understreger, at hvis ændringerne skal have virkning i 2030, så skal beslutningerne tages nu og aktiviteterne/ændringerne sættes i gang, i dag. Derudover skal der især ift. til infrastruktur tænkes smart fra start ift. den økonomiske konsekvens.

- Eldrupkommissionen, rapport del 1

Regeringsnedsat kommission med fokus på grøn omstilling af persontransport. Første delrapport har fokus på afgifter. Kommissionen var bl.a. underlagt retningslinjer om at opretholde det statslige afgiftsprodukt fra personbilområdet. Rapporten fremlægger fire afgiftsmodeller, som påvirker antallet af elbiler, der arbejdes efter at tilføje de danske veje i 2030.

- UFM udspil om 4 missioner for grøn forskning

Undervisnings- og Forskningsministeriet har i september 2020 lavet et udspil til ny grøn forskningsstrategi. Her foreslår regeringen at prioritere følgende fire missioner i 2021:

- Fangst og lagring eller anvendelse af CO₂
- Grønne brændstoffer til transport og industri (P2X mv.)
- Klima- og miljøvenligt landbrug og fødevarerproduktion
- Genanvendelse og reduktion af plastaffald.

Frida fortalte, at PowerLabDK i samarbejde med CEE har spillet ind med en 5. mission om sektorkobling og digitalisering, da vi mener, at systemoptimering og de 30 mia. i investeringsomkostninger vi sparer ved at lave smarte løsninger og sektorkobling er glemt i prioriteringen.

Jacob supplerede, at det er en form for paradigmeskifte, at UFM nu kigger på strategier og missioner i stedet for enkelte projekter. Dog mangler de stadig limen, som binder det sammen. Nærlig vores 5. mission.

Efter spørgsmål fra komitéen blev det præciseret, at systemintegration også handler om at optimere infrastruktur, så man får bundet hele systemet sammen. Hele kæden fra offshore og energiøer til den private husholdning.

- EnergiCERT

Som et produkt af Regeringens strategi om cybersikkerhed har Danmark nu fået et kompetencecenter for cybersikkerhed inden for energiområdet. Centeret er stiftet af Dansk Energi, Dansk Fjernvarme og Energinet og har fokus på IT-sikkerhed relateret til kritisk energiinfrastruktur. Jørgen er formand for bestyrelsen.

- Green Energy Tech Lab

Relativt nyt initiativ fra Dansk Industri, som vil sætte speed på innovation i form af samarbejder og match-making mellem etablerede virksomheder, nyere digitale virksomheder (fra hele Europa) og steder hvor der kan testes nye løsninger.

Frida fortalte, at hun og Jacob har haft møde med nogle konsulenter bag initiativet, hvor CEE og PowerLabDK har budt ind med hhv. viden på højt niveau, samt brug af eksisterende digital platform og fysiske labs/faciliteter. Det er et håb, at initiativet kan spille sammen og på en produktiv måde udnytte hinandens styrker og dermed komplementere hinanden.

Komitéen spurgte ind til værdien af dette initiativ kontra allerede eksisterende klynger, netværk, platforme mv., hvortil Frida fortæller, at der fra DI's medlemmer virker til at være et stærkt ønske om at DI markerer sig på energiområdet, så der er store muskler bag initiativet.

Det foreslås, at PowerLabDK overvejer at invitere GETL ind som fast lejer af kontorer og evt. brug af faciliteter/infrastruktur.

IBM vil gerne spille ind på digital platform-delen.

- Greater Copenhagen Green

Initiativ af Greater Copenhagen vedr. fælles politisk retning for 85 kommuner og 4 regioner i Sydsverige og Østdanmark. PowerLabDK er i dialog med organisationen ift. at byde ind med vores living labs i samarbejde med to svenske living labs, hvor PowerLabDK vil agere data-host

på tværs. Målgruppen er den offentlige sektor. Initiativet giver spændende muligheder for international promovning.

- DTU Sektorudviklingsprojekt vedr. Smarte Energisystemer
Udviklingsprojekt på tværs af 10 institutter på DTU med involvering af både brancheorganisationer og virksomheder med fokus på, hvad vi kan opnå, hvis vi satser på en smart omstilling. Rapporten giver konkrete bud på, hvad der skal til frem til både 2030 og 2050. Alle anbefalinger er tænkt ind i et skalerbart og internationalt perspektiv.

Rapporten var til høring i Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg i september 2020 med god respons fra deltagende ordfører.

Generelle refleksioner om PowerLabDK's udsyn:

Omfang: Man kan ikke deltage i alle initiativer og stadig sikre værdi for ressourcerne. Her er en prioritering nødvendig. PowerLabDK har mulighed for at adskille sig fra diskursen om "markedsfjerne akademikere" og i stedet være tættere på konkrete løsninger på markedsvilkår. PLDK skal være mere tydelige i landskabet.

Navn: PowerLabDK har vokset sig ud af sit navn, da 'power' ikke længere er dækkende – PowerLabDK's virke er meget bredere end det - måske endda bredere end 'energi'. Vi står dog p.t. ikke overfor ændring af navnet, men det kan vi komme til at se ind i på sigt.

Fordelagtig udvikling: Det viser en positiv tendens, at alle disse initiativer byder sig på banen. PowerLabDK kan tilbyde sig som understøttende aktør til disse initiativer, så vi som samfund får maksimal udbytte af de fysiske faciliteter, som allerede ér. Derfor er det vigtigt for PowerLabDK, at positionere sig over for fx funding-programmer - evt. med en mere åben og aggressiv tilgang med fokus på, at vi er til for at skabe vækst.

Nyttiggørelse af data: Selskaber slås med at få noget ud af al den data, som bliver samlet ind. Der mangler en, som kan tage lead – PowerLabDK kunne have mulighed for at sætte sig på denne rolle. Jan supplerede, at der mangler fokus på fjernelse af en "data-mellemmand". Der findes flere teknologier, som fx IoT, 5G og sensor-teknologier, men den, der vinder på data-integration, løber med sejren. Her vil der være en værdi i europæiske samarbejder.

Frida afrundede med at takke for den gode drøftelse af initiativer og satte rammen for den videre drøftelse efter pausen.

Kort pause

6B. Fokus, brug og potentielle investeringer i PowerLabDK faciliteter

Frida opdaterede styrekomitéen på, hvordan PowerLabDK's virke ser ud på nuværende tidspunkt samt hvad der er i pipeline. Frida viste, hvordan PowerLabDK kontinuerligt har udviklet og tilpasset sig CEE's forskningsområde, virksomhedernes og samfundets behov. Med dette har PowerLabDK positioneret sig på energiområdet inden for systemperspektiv med fokus på digitalisering, sektorkobling, elektrificering, fleksibilitet og styring.

PowerLabDK har i dag en aktivitetsportefølje, som rummer over 16 aktive projekter fordelt på mere end 100 nationale og internationale partnere (både virksomheder og universiteter). Dertil kommer de planlagte samarbejder og investeringer som er i pipeline. Alt sammen til grundlag for en videre drøftelse af PowerLabDK's fremadrettede udvikling og input til ny strategi.

7. Konkret drøftelse af elementer til strategi 2022 – herunder tværgående emner som digitalisering og innovation (Øvelse)

Frida forklarede om øvelsens udformning, og bad deltagerne vurdere de på forhånd opsatte parametre på en skala fra 1-10 ift. hvor den fremadrettede strategi for PowerLabDK bør fokusere for at opretholde relevans og gennemslagskraft.

Medlemmerne fik 10 min til at vurdere kriterierne og efterfølgende melde ind med deres vurdering på hvert punkt.

Syv emner blev gennemsnitligt vurderet højest. Disse områder mente komitéen talte for sig selv og havde ikke brug for yderligere uddybning. Disse var:

- Test og demonstration (system),
- AI og data-håndtering,
- Kvalificerede kandidater,
- Elbiler og V2G infrastruktur,
- Transmissionsnettet inkl. HVDC,
- Sekorkobling og Innovationshub.

I stedet tog komitéen en kort drøftelse af de emner, som er blevet vurderet med største spredning, herunder: energigør-integration, havvind-integration, P2X og DC distribution. I drøftelsen af de fire emner, blev det bl.a. afdækket, at PowerLabDK ikke har styrkeposition i de udviklingstiltag, som man i første omgang tænker ift. emner som P2X, energigør, DC mm. I stedet har PowerLabDK en indirekte styrkeposition på områderne ved at være stedet,

hvor man kan undersøge og teste, hvordan man får emnerne til at spille sammen med resten af energisystemet og især inden for data og hvordan AI vil spille en rolle på energiområdet.

Drøftelserne vil danne rammen for et oplæg til det videre strategiarbejde, som vil tages op igen på næste komitémøde.

8. Kriterier for nye partnere i PowerLabDK styrekomité

Frida satte rammen for diskussionen omkring eventuelle kriterier for partnere. Det blev bl.a. nævnt, at valg af 'de rigtige partnere' er vigtigere end eventuel betaling for deltagelse. Her blev det nævnt, at der kan være en fordel for PowerLabDK's gennemslagskraft i at få de store aktører med i komitéen, ligesom det kan være en fordel af have de parter rundt om bordet, som styrker målet om digitalisering og sektorkobling.

Frida takkede for gode refleksioner og vil lave oplæg til et senere møde, evt. efter ny strategi er udviklet.

9. Status på Digital Energy Lab

Frida gav kort status på Digital Energy Lab, som kører efter planen og hvor de nye partnere er kommet godt med i projektet.

Komitéen tog som styregruppe for projektet, orienteringen til efterretning.

10. Valg af formand og næstformand samt godkendelse af revideret forretningsorden

Frida gennemgik de mærkbare ændringer/opdateringer af forretningsordenen. Der var ingen indvendinger til opdateringen, og den er nu godkendt.

Jf. forretningsordenen skal der hvert andet år vælges en formand og næstformand. Jørgen genopstillede til formandsposten og blev enstemmigt valgt.

Charlotte inviterede andre til at melde sig ind som næstformand. Valg af næstformand blev skubbet til næste møde. Charlotte varetager rollen indtil da.

11. Kommende mødedatoer

Styrekomitémøde	Nr. 33	15.12.2020	Kl. 14.30-17.00	Sted: TBD
Styrekomitémøde	Nr. 34	23.03.2021	Kl. 14.30-17.00	Sted: TBD

Datoerne blev godkendt i december 2019 og er indkaldt.

Frida informerede om, at december-mødet højt sandsynligt også bliver et online møde grundt covid-19-restriktioner. Opdateret mødeinvitation vil blive sendt ud hvis nødvendigt.

På kommende møde vil der blive præsenteret datoforslag for det kommende år.

12. Eventuelt

Der var intet yderligere under eventuelt. Jørgen takkede for et godt møde.